

Na podlagi tretjega odstavka 71. člena, trinajstega odstavka 72. člena, desetega odstavka 73. člena in četrtega odstavka 74. člena Zakona o varnosti v železniškem prometu (Uradni list RS, št. 30/18) izdaja minister za infrastrukturo

P R A V I L N I K

o strojevodjih, centrih usposabljanja, ocenjevalcih in centrih preverjanja

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina pravilnika)

(1) S tem pravilnikom se urejajo:

- starostni in izobrazbeni pogoji ter splošna poklicna usposobljenost za pridobitev dovoljenja za strojevodjo;
- pogoji za izdajo, ohranitev veljavnosti, dopolnitev, način preverjanja veljavnosti spričeval s strani delodajalca in vodenje registra spričeval;
- pogoji pod katerimi strojevodji ni potrebno imeti veljavnega spričevala za določen del železniške infrastrukture;
- pogoji za izdajo, podaljšanje, spreminjanje in razveljavitev pooblastil centrom usposabljanja, ocenjevalcem in centrom preverjanja kandidatov za strojevodjo;
- pogoji in način teoretičnega usposabljanja ter preverjanja teoretične usposobljenosti strojevodij;
- pogoji in način praktičnega usposabljanja ter podelitev pooblastila ocenjevalcem za preverjanja praktične usposobljenosti strojevodij.

(2) Ta pravilnik delno prenaša v slovenski pravni red določbe Direktive 2007/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o izdaji spričeval strojevodjem, ki upravljajo lokomotive in vlake na železniškem omrežju Skupnosti (UL L št. 315 z dne 3. 12. 2007, str. 51), zadnjič spremenjeno z Direktivo Komisije (EU) 2016/882 dne 1. junija 2016 o spremembi Direktive 2007/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede jezikovnih zahtev (UL L, št. 146 z dne 3. 6. 2016, str. 22) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2007/59/ES).

2. člen (področje uporabe)

(1) Ta pravilnik se uporablja za strojevodje, ki za prevoznika ali upravljavca upravljajo vlečna vozila na javni železniški infrastrukturi.

(2) Ta pravilnik ne velja za:

- omrežja, ki so funkcionalno ločena od javne železniške infrastrukture in so predvidena samo za opravljanje lokalnega, mestnega in primestnega potniškega prometa;
- zasebno železniško infrastrukturo, ki jo uporablja izključno njen lastnik za lastne prevoze blaga;
- dele prog, ki so začasno zaprti za običajni promet zaradi vzdrževalnih ali obnovitvenih del ali del pri nadgradnji železniškega sistema.

3. člen (pomen izrazov)

(1) Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

- »center usposabljanja« je pravna ali fizična oseba, akreditirana s strani akreditacijskega organa ali pooblaščenca s strani varnostnega organa, za izvajanje usposabljanj strojevodij;
- »center preverjanja« je pravna ali fizična oseba, akreditirana s strani akreditacijskega organa ali pooblaščenca s strani varnostnega organa, za izvajanje preverjanj strojevodij;
- »delodajalec« pomeni upravljavca ali prevoznika, ki na podlagi pogodbe zaposluje ali najame delavca za dela strojevodje;
- »ocenjevalec« pomeni osebo, ki izpolnjuje pogoje iz točke II. priloge 4 tega pravilnika in ima pooblastilo za izvajanje in ocenjevanje preverjanj;
- »operativni predpis« pomeni interni akt (npr. priročnik, navodilo, poslovnik, odredbo ali obvestilo), ki je del sistema varnega upravljanja delodajalca;
- »splošno strokovno znanje« je znanje iz vsebin Priloge IV k Direktivi 2007/59/ES, ki ga pri kandidatu za strojevodjo preveri ocenjevalec;
- »strokovno znanje o voznih sredstvih« je znanje iz vsebin Priloge V k Direktivi 2007/59/ES;
- »strokovno znanje o infrastrukturi« je znanje iz vsebin od točke 1 do točke 7 Priloge VI k Direktivi 2007/59/ES;
- »jezikovno znanje« je znanje iz vsebin točke 8 Priloge VI k Direktivi 2007/59/ES;
- »vlečno vozilo« je vsako vozilo, ki se na lastnih kolesih z lastnim pogonom premika po železniških tirih in vključuje tudi motorna vozila za posebne namene.

(2) Drugi izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo enak pomen, kot jih določa zakon, ki ureja varnost v železniškem prometu, zakon, ki ureja železniški promet, in drugi podzakonski akti, izdani na njihovi podlagi.

II. POGOJI ZA SAMOSTOJNO DELO STROJEVODJE, OZEMELJSKA VELJAVNOST, LASTNIŠTVO DOVOLJENJA ZA STROJEVODJO IN SPRIČEVALA

4. člen (upravljanje vlečnega vozila)

(1) Za samostojno upravljanje vlečnega vozila mora strojevodja imeti:

- veljavno dovoljenje za strojevodjo, iz katerega je razvidno, da strojevodja izpolnjuje minimalne pogoje glede zdravstvenih zahtev, izobrazbe in splošne strokovne usposobljenosti;
- eno ali več spričevali iz priloge II k Uredbi Komisije (EU) št. 36/2010 z dne 3. decembra 2009 o vzorcih dovoljenj Skupnosti za strojevodje, dopolnilnih spričeval, overjenih kopij dopolnilnih spričeval in obrazcev vlog za dovoljenja za strojevodje v skladu z Direktivo 2007/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 13 z dne 19. 1. 2010, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 36/2010), v katerih je navedeno, po katerih železniških infrastrukturah imetnik spričevala lahko vozi in katera vozna sredstva lahko imetnik spričevala upravlja.

(2) S spričevalom strojevodja izkazuje, da je usposobljen za upravljanje vlečnih vozil za eno ali več naslednjih kategorij:

- kategorija A: premikalne lokomotive, delovni vlaki, vozila za opravljanje vzdrževalnih del in vse druge vrste lokomotiv, kadar so le te uporabljene za premik;
- kategorija B: prevoz potnikov in/ali blaga.

(3) Spričevalo lahko vsebuje pooblastilo za vse kategorije in zajema vse kode iz priloge II k Uredbi 36/2010.

(4) Spričevalo za določen del železniške infrastrukture ni potrebno, pod pogojem, da je med vožnjo poleg strojevodje tudi strojevodja spremljevalec, ki ima veljavno spričevalo za železniško infrastrukturo po kateri se izvaja vožnja, in sicer v spodaj naštetih primerih:

- če upravljavec oceni, da je zaradi motenj v železniškem prometu potrebna preusmeritev vlakov ali pa so na tirih vzdrževalna dela;
- za enkratne posebne vožnje z muzejskimi vlaki;
- za enkratne posebne vožnje v tovornem prometu, če s tem soglašata upravljavec;
- za dobavo ali predstavitev novega vlaka ali lokomotive;
- za namene usposabljanja in preverjanja strojevodij.

(5) O vseh primerih iz prejšnjega člena odloča prevoznik in jih ne more zahtevati upravljavec ali varnostni organ. Prevoznik je dolžan v vseh takšnih primerih predhodno obvestiti upravljavca.

(6) Za upravljanje vlečnega vozila pri premikalnih vožnjah iz javne železniške infrastrukture na industrijski tir ali obratno niso potrebni dokumenti iz prvega odstavka tega člena, vendar se lahko izvaja le s soglasjem upravljavca. Soglasje izda upravljavec na podlagi izdelanega postopka v lastnem SVU, ki ga pred pričetkom njegovega izvajanja potrdi varnostni organ. Postopek mora zagotavljati usposobljenost osebja, ki upravlja to vlečno vozilo.

(7) Strojevodja mora pri upravljanju vlečnega vozila imeti pri sebi dokumente iz prvega odstavka tega člena.

III. DOVOLJENJE ZA STROJEVODJO IN SPRIČEVALO

5. člen

(minimalne zahteve za pridobitev dovoljenja za strojevodjo)

(1) Za pridobitev dovoljenja za strojevodjo mora prosilec izpolnjevati pogoje:

- starost minimalno 20 let;
- ima najmanj srednje tehniško in drugo strokovno izobraževanje/srednja strokovna izobrazba ali srednje splošno izobraževanje/srednja splošna izobrazba, oziroma izobrazbo, ki je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 5. raven;
- opravljeno preverjanje splošnega strokovnega znanja;
- zdravstvene pogoje.

(2) Varnostni organ ob izpolnjevanju pogojev iz druge, tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka izda dovoljenje za strojevodjo prosilcu, ki je dopolnil 18 let, vendar takšno dovoljenje velja samo na območju Republike Slovenije.

(3) Varnostni organ ob izpolnjevanju pogojev iz prve, tretje in četrte alineje prvega odstavka izda dovoljenje za strojevodjo prosilcu za vožnjo vlečnih vozil le za Kategorijo A, ki je opredeljena v Prilogi II Uredbe 36/2010, kadar ima prosilec pridobljeno 4. raven izobrazbe (srednje poklicno izobraževanje).

(4) Prosilci uspešno opravljeno preverjanje splošnega strokovnega znanja dokažejo s potrdilom centra preverjanja.

(5) Za priznavanje poklicnih kvalifikacij strojevodij, ki so državljani države članice Evropske unije in so pridobili potrdilo o usposobljenosti v tretji državi, se pri izdaji dovoljenja za strojevodjo

uporablja splošni sistem za priznavanje poklicnih kvalifikacij, skladno z zakonom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev.

(6) Prosilci izpolnjevanje zdravstvenih pogojev izkazujejo z zdravstvenim izvidom, iz katerega je razvidna zdravstvena in psihična sposobnost za delo strojevodje.

6. člen **(minimalne zahteve za pridobitev spričevala)**

(1) Za pridobitev spričevala mora strojevodja izpolnjevati minimalne pogoje:

- pridobljeno dovoljenje za strojevodjo;
- uspešno opravljeno preverjanje strokovnega znanja o voznih sredstvih;
- uspešno opravljeno preverjanje strokovnega znanja o infrastrukturi;
- uspešno opravljeno preverjanje jezikovnega znanja, kadar je prosilcu jezik upravljavca tuj;
- usposobljenost iz operativnih predpisov iz SVU delodajalca.

(2) Strojevodje dokažejo uspešno opravljeno preverjanje znanja o:

- voznih sredstvih s potrdilom, ki ga je izdal center preverjanja akreditiran oziroma pooblaščen v eni od članic Evropske Unije;
- infrastrukturi s potrdilom, ki ga je izdal center preverjanja akreditiran oziroma pooblaščen v državi, v kateri se infrastruktura nahaja;
- poznavanju jezika upravljavca (kadar je to potrebno) s potrdilom ki ga je izdal center preverjanja akreditiran oziroma pooblaščen v eni od članic Evropske Unije.

(3) Delodajalec za strojevodje organizira usposabljanje o svojem SVU, ki ga ima vzpostavljenega.

(4) Delodajalec vodi register spričeval v skladu z Odločbo Komisije z dne 29. oktobra 2009 o sprejetju osnovnih parametrov registrov dovoljenj za strojevodje in dopolnilnih spričeval, predvidenih v Direktivi 2007/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 8 z dne 13. 1. 2010, str. 17).

IV. POSTOPEK ZA PRIDOBITEV DOVOLJENJA ZA STROJEVODJO, OHRANJANJE VELJAVNOSTI DOVOLJENJA ZA STROJEVODJO IN SPRIČEVALA TER NADZOR NAD STROJEVODJI

7. člen **(pridobitev dovoljenja za strojevodjo)**

(1) Varnostni organ objavi postopek za pridobitev dovoljenja za strojevodjo.

(2) Dovoljenje za strojevodjo se izda v obliki izkaznice po vzorcu iz priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika. Oblika, vsebina in lastnosti dovoljenja za strojevodjo so določene v Prilogi I Direktive 2007/59/ES in Prilogi I Uredbe 36/2010.

(3) Dovoljenje za strojevodjo se izda v enem izvorniku. Vsako razmnoževanje dovoljenja za strojevodjo je prepovedano. Dvojnik lahko na podlagi zahtevka imetnika izda varnostni organ.

(4) Varnostni organ vodi register izdanih dovoljenj za strojevodjo v skladu z Odločbo Komisije z dne 29. oktobra 2009 o sprejetju osnovnih parametrov registrov dovoljenj za

strojevodje in dopolnilnih spričeval, predvidenih v Direktivi 2007/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 8 z dne 13. 1. 2010, str. 17).

8. člen **(ohranjanje veljavnosti dovoljenja za strojevodjo in spričevala)**

(1) Za ohranitev veljavnosti dovoljenja za strojevodjo mora strojevodja opravljati preverjanja zdravstvenih pogojev, kot jih predpisuje pravilnik, ki ureja zdravstveno sposobnost strojevodij.

(2) Pooblaščen izvajalci zdravstvenih dejavnosti, ki izvajajo preverjanje zdravstvene sposobnosti strojevodij morajo varnostni organ obveščati o izpolnjevanju, izpolnjevanju z omejitvami ali neizpolnjevanju zdravstvenih pogojev pri opravljenih preverjanjih zdravstvene sposobnosti.

(3) Za ohranitev veljavnosti spričevala mora strojevodja:

- imeti veljavno dovoljenje za strojevodjo;
- se udeleževati usposabljanj in izpopolnjevanj ter uspešno opraviti periodična preverjanja strokovnega znanja o voznih sredstvih v skladu s Prilogo V k Direktivi 2007/59/ES, infrastrukturi v skladu s točkami 1 do 7 Priloge VI k Direktivi 2007/59/ES in po potrebi tudi jezikovnega znanja iz točke 8 Priloge VI k Direktivi 2007/59/ES. Pogostost periodičnih preverjanj strojevodij določi delodajalec v SVU, pri čemer mora upoštevati minimalno pogostost preverjanj, določeno v prilogi 2 tega pravilnika.

(4) Delodajalec mora vsako preverjanje strokovnega znanja strojevodje evidentirati v spričevalu in v registru spričeval, saj na podlagi uspešno opravljenega preverjanja izpolnjuje zahteve za ohranitev veljavnosti spričevala.

(5) V primeru, da se strojevodja ne udeleži preverjanja ali je rezultat preverjanja negativen, se mu mora veljavnost spričevala nemudoma preklicati.

9. člen **(veljavnost in obnova dovoljenja za strojevodjo)**

Dovoljenje za strojevodjo ob izpolnjevanju zdravstvenih pogojev velja 10 let. Po preteku roka veljavnosti se dovoljenje za strojevodjo lahko obnovi. Pri obnovi se preveri le izpolnjevanje zdravstvenih pogojev, saj se šteje, da ostale minimalne pogoje za pridobitev dovoljenja za strojevodjo prosilec izpolnjuje.

10. člen **(delodajalčev nadzor nad strojevodji)**

(1) Delodajalec mora zagotoviti in preverjati veljavnost dovoljenj za strojevodjo in spričeval. V ta namen si mora v SVU predpisati in izvajati postopke za ohranitev veljavnosti dovoljenj za strojevodje in spričeval, postopke za nadzor svojih strojevodij in ukrepe v primeru, če se pri nadzoru ugotovijo pomanjkljivosti glede izpolnjevanja pogojev, ki bi lahko vplivale na veljavnost dovoljenj za strojevodjo in spričeval.

(2) Strojevodja mora v primeru poslabšanega zdravstvenega stanja, ki bi lahko vplivalo na njegovo delovno sposobnost, takoj obvestiti delodajalca.

(3) Delodajalec v SVU predpiše postopke in ukrepe za primere, ko je s strani strojevodje ali zdravnika obveščen o poslabšanju zdravstvenega stanja strojevodje, kar vpliva na delovno sposobnost strojevodje. Ukrepi morajo predvideti:

- izredno preverjanje zdravstvenih pogojev, kot jih predpisuje pravilnik, ki ureja zdravstveno sposobnost strojevodij;
- začasni preklic spričevala;
- posodobitev registra spričeval;
- obveščanje varnostnega organa o nezmožnosti strojevodje za delo, če bo ta nezmožnost trajala več kot tri mesece.

V. POOBLAŠČANJE CENTROV USPOSABLJANJA, OCENJEVALCEV IN CENTROV PREVERJANJA

11. člen

(pooblaščenje centrov usposabljanja, ocenjevalcev in centrov preverjanja)

(1) Usposabljanja in preverjanja usposobljenosti strojevodij oziroma kandidatov za strojevodjo, izvajajo centri usposabljanja, ocenjevalci in centri preverjanja ob upoštevanju meril o neodvisnosti, strokovnosti in nepristranskosti, na podlagi določb Sklepa Komisije 2011/765/EU o merilih za priznavanje centrov za usposabljanja, ki usposablja strojevodje, merilih za priznavanje ocenjevalcev strojevodij in o merilih za organizacijo preverjanj v skladu z Direktivo 2007/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 314 z dne 29. 11. 2011, str. 36; v nadaljnjem besedilu: Sklep Komisije 2011/765/EU) ter zahtev iz prilog 3 in 4, ki sta sestavni del tega pravilnika.

(2) Pogoje za pridobitev pooblastila iz prejšnjega odstavka mora center usposabljanja, ocenjevalec in center preverjanja izpolnjevati ves čas njegove veljavnosti.

(3) Center usposabljanja, ocenjevalec in center preverjanja lahko v času veljavnosti pooblastila zaprosi za spremembo obsega pooblastila oziroma obsega usposabljanja ali preverjanja iz prvega odstavka 14. člena oziroma prvega odstavka 15. člena tega pravilnika. V takšnih primerih varnostni organ preverja le izpolnjevanje pogojev, ki se nanašajo na potrjevanje programov usposabljanja oziroma programov preverjanja.

(4) Center usposabljanja, ocenjevalec in center preverjanja lahko najhitreje 6 mesecev pred potekom veljavnosti pooblastila zaprosi za njegovo podaljšanje, pri čemer mora izpolnjevati vse pogoje iz prvega odstavka.

(5) Dejavnost preverjanja usposobljenosti strojevodij in kandidatov za strojevodjo lahko izvajajo le centri preverjanja. Samo preverjanje, znotraj centra preverjanja, lahko izvajajo ocenjevalci, ki so pooblaščeni s strani varnostnega organa.

(6) V primeru, če se ugotovi, da je preverjanje usposobljenosti strojevodij izvedel ocenjevalec, ki nima pooblastila varnostnega organa, mora center preverjanja razveljaviti takšno preverjanje.

(7) Varnostni organ pooblasti centre usposabljanja, ocenjevalce in centre preverjanja za največ 5 let. Varnostni organ razveljavi pooblastilo, če center usposabljanja, ocenjevalec ali center preverjanja ne izpolnjujejo pogojev za njegovo podelitev.

(8) Vlogo, s katero prosilci zaprosijo za podelitev pooblastila iz prvega odstavka tega člena, je potrebno vložiti na obrazcu, ki ga varnostni organ objavi na svoji spletni strani.

(9) Varnostni organ objavi in posodablja register centrov usposabljanja, ocenjevalcev in centrov preverjanja, ki jih je pooblastil.

(10) Varnostni organ lahko pri podelitvi varnostnega spričevala ali varnostnega pooblastila pooblasti prevoznika ali upravljavca za izvajanje nalog centra usposabljanja, vendar le, če bo

usposabljanja opravljal za lastno osebje. V takšnih primerih morajo prevozniki in upravljavci izpolnjevati pogoje po tem pravilniku.

12. člen (odločitve varnostnega organa)

Zoper odločbo varnostnega organa v zvezi s podelitvijo pooblastila centrom usposabljanja, ocenjevalcem in centrom preverjanja je dovoljena pritožba na ministrstvo.

13. člen (izmenjava informacij)

(1) Pri vodenju registra dovoljenj za strojevodje mora varnostni organ drugim varnostnim organom drugih držav članic Evropske unije, Agenciji Evropske unije za železnice ali delodajalcu strojevodij na utemeljeno zahtevo posredovati informacije o statusu dovoljenj za strojevodjo.

(2) Varnostni organ sodeluje z Agencijo Evropske unije za železnice v cilju zagotovitve interoperabilnosti registrov dovoljenj za strojevodje.

(3) Delodajalec je dolžan na zahtevo varnostnega organa nemudoma posredovati posodobljene podatke iz registra spričeval.

VI. USPOSABLJANJE IN PREVERJANJE STROJEVODIJ

14. člen (usposabljanje)

(1) Usposabljanje strojevodij, ki jih izvajajo centri usposabljanja obsega:

- splošno strokovno znanje;
- strokovno znanje o voznih sredstvih;
- strokovno znanje o infrastrukturi;
- jezikovno znanje.

(2) Center usposabljanja iz strokovnega znanja o infrastrukturi za javno železniško infrastrukturo v Republiki Sloveniji ali njen del je lahko pooblaščen le s strani varnostnega organa v Republiki Sloveniji.

(3) Metoda usposabljanja mora izpolnjevati merila skladna s prilogo 5, ki je sestavni del tega pravilnika.

15. člen (preverjanje)

(1) Preverjanje strojevodij, ki jih izvajajo ocenjevalci znotraj centrov preverjanja obsega:

- splošno strokovno znanje;
- strokovno znanje o voznih sredstvih;
- strokovno znanje o infrastrukturi;
- jezikovno znanje.

(2) Preverjanja usposobljenosti opravljajo ali nadzirajo ocenjevalci znotraj centra preverjanja in morajo biti organizirana tako, da je izključeno vsakršno navzkrižje interesov.

(3) Preverjanja strokovnega znanja o infrastrukturi v Republiki Sloveniji, vključno z znanjem o progah izvajajo ocenjevalci znotraj centra preverjanja, ki ga je pooblastil varnostni organ Republike Slovenije.

(4) V primeru, če se strojevodja, ki razpolaga z veljavnim dovoljenjem za strojevodjo in spričevalom želi dodatno usposobiti za vožnjo po progi za katero nima spričevala, lahko znanja o tej progi pridobi v skladu s SVU svojega delodajalca.

(5) Preverjanja iz prvega odstavka tega člena morajo biti organizirana tako, da je izključeno vsakršno navzkrižje interesov, ne glede na možnost, da lahko ocenjevalec pripada delodajalcu, ki spričevalo izdaja.

(6) Strojvodja je usposobljen, ko uspešno opravi preverjanja teoretičnega in praktičnega znanja. Sposobnost upravljanja vozila se oceni z vožnjami na omrežju. Za preverjanje sposobnosti strojevodij v poslabšanih in izrednih razmerah je dovoljeno uporabiti simulatorje.

16. člen **(stroški usposabljanja in preverjanja)**

Delodajalec in strojevodja se v pogodbi o zaposlitvi lahko dogovorita o povrnitvi stroškov usposabljanja in preverjanja v primeru, ko strojevodja poda odpoved pogodbe o zaposlitvi, zaradi zaposlitve pri drugem prevozniku ali upravljavcu.

VII. OCENJEVANJE DEJAVNOSTI

17. člen **(standardi kakovosti)**

Varnostni organ zagotovi, da so vse dejavnosti, povezane z usposabljanjem, ocenjevanjem sposobnosti, posodabljanjem dovoljenja za strojevodjo in spričevala, stalno nadzorovane v okviru sistema standardov kakovosti. V kolikor imajo prevozniki in upravljavci vzpostavljen SVU se nadzor sistema standarda kakovosti vrši v okviru presoje ustreznosti SVU.

18. člen **(neodvisnost ocenjevanja)**

(1) Centri usposabljanja in centri preverjanja morajo v časovnih presledkih, ki niso daljši od pet let, zagotoviti izvedbo neodvisne ocene svojih postopkov usposabljanja oz. postopkov preverjanja, vključno z izvajanjem določb tega pravilnika. Ocenjevanje lahko izvedejo le kvalificirani presojevalci sistemov kakovosti, ki sami ne opravljajo dejavnosti, ki so predmet ocenjevanja.

(2) Ustreznost postopkov usposabljanja oz. preverjanja za pridobitev dovoljenj za strojevodjo in spričeval pri prevoznikih in upravljavcih presoja varnostni organ v okviru presoje ustreznosti SVU.

(3) Rezultati neodvisnega ocenjevanja se dokumentirajo in predložijo varnostnemu organu. Po potrebi varnostni organ sprejme ukrepe za odpravo pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene pri neodvisnem ocenjevanju.

VIII. PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

19. člen **(usposobljenost za pridobitev dovoljenja za strojevodjo)**

Šteje se, da strojevodje, ki so svojo usposobljenost pridobili po določbah predpisov, ki so urejali usposabljanje le teh do 1. julija 2011, izpolnjujejo pogoje glede splošne strokovne usposobljenosti.

20. člen **(izpolnjevanje pogojev)**

(1) Šteje se, da subjekti (centri) usposabljanja oziroma subjekti (centri) preverjanja za strojevodje in voznike progovnih vozil, ki imajo na dan uveljavitve tega pravilnika veljavno pooblastilo za izvajanje svoje dejavnosti, izpolnjujejo pogoje po tem pravilniku za center usposabljanja oziroma center preverjanja strojevodij, vendar najdlje do izteka veljavnosti pooblastila.

(2) Ocenjevalci, ki imajo na dan uveljavitve tega pravilnika veljavno pooblastilo za preverjanje usposobljenosti strojevodij s strani subjektov (centrov) preverjanja za strojevodje, lahko izvajajo ocenjevanje do izteka veljavnosti pooblastila varnostnega organa subjektu (centru) preverjanja za strojevodje, ki mu je pooblastilo izdal.

21. člen **(prenehanje veljavnosti)**

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se preneha uporabljati Pravilnik o strokovni usposobljenosti izvršilnih železniških delavcev (Uradni list RS, št. 44/11, 29/16 in 22/17) in Pravilnik o delovnih mestih izvršilnih železniških delavcev (Uradni list RS, št. 126/07, 1/08 – popr. in 30/18 – ZVZelP-1).

22. člen **(sistem varnega upravljanja - SVU)**

(1) Šteje se, da je v SVU upravljavca in prevoznikov, ki imajo veljavno varnostno spričevalo oziroma varnostno pooblastilo na dan uveljavitve tega pravilnika, vključena vsebina določb Pravilnika o strokovni usposobljenosti izvršilnih železniških delavcev (Uradni list RS, št. 44/11, 29/16, 22/17 in 30/18 – ZVZelP-1), ki se nanašajo na usposabljanje in preverjanje usposabljanja OVKN, ki niso strojevodje, kot njihov sestavni del, če niso v nasprotju z zakonom, ki ureja varnost v železniškem prometu ali TSI.

(2) Šteje se, da je v SVU upravljavca in prevoznikov, ki imajo veljavno varnostno spričevalo oziroma varnostno pooblastilo na dan uveljavitve tega pravilnika kot njihov sestavni del, če ni v nasprotju z zakonom, ki ureja varnost v železniškem prometu ali TSI, vključena vsebina Pravilnika o delovnih mestih izvršilnih železniških delavcev (Uradni list RS, št. 126/07, 1/08 – popr. in 30/18 – ZVZelP-1).

(3) Prevozniki in upravljavci morajo za spremembo pravil v svojem SVU, ki so določeni v pravnem aktu iz prvega odstavka pridobiti predhodno potrditev varnostnega organa.

23. člen
(začetek veljavnosti in uporabe)

Ta pravilnik začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne

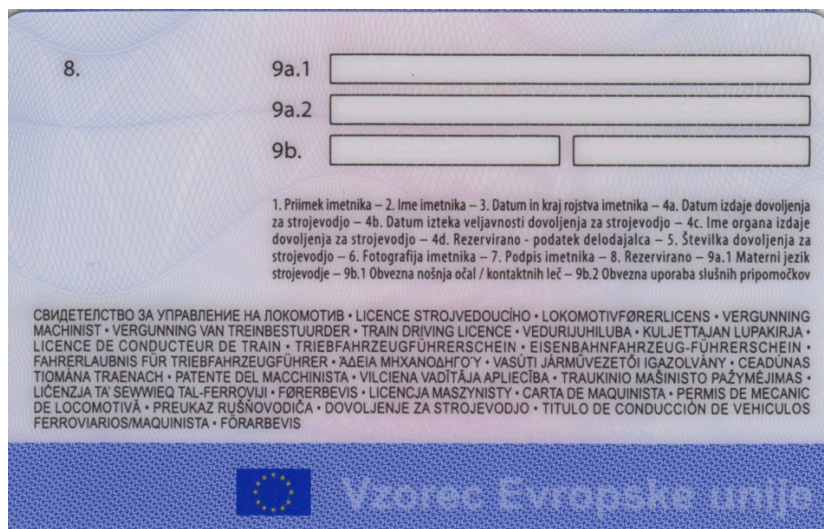
EVA št.: 2018-2430-0080

Ministrica
za infrastrukturo

VZOREC DOVOLJENJA ZA STROJEVODJO

Vzorec dovoljenja – sprednja stran

Vzorec dovoljenja – zadnja stran

POGOSTOST PREVERJANJA

Minimalna pogostost rednih preverjanj je naslednja:

1. jezikovno znanje (samo za tiste, ki jim je jezik upravljavca tuj): vsaka tri leta ali po vsaki odsotnosti z dela dlje od enega leta;
2. znanje o infrastrukturi (vključno z znanjem o progah): vsaka tri leta ali po vsaki odsotnosti z določene proge, ki je daljša od enega leta;
3. znanje o vozni sredstvih: vsaka tri leta.

Preverjanje vsaka tri leta pomeni, da od datuma prejšnjega preverjanja ni preteklo več kot tri leta.

POGOJI ZA PODELITEV POOBLASTILA CENTROM USPOSABLJANJA

V tej prilogi so natančneje določeni pogoji oziroma način izpolnjevanja pogojev iz drugega odstavka člena 4 Sklepa Komisije 2011/765/EU, in sicer:

1. Osnovni pogoji za center usposabljanja:
  - mora biti pravna ali fizična oseba, ki je registrirana za opravljanje dejavnosti v Republiki Sloveniji;
  - ne sme biti v postopku stečaja, likvidacije ali prisilne poravnave v skladu z veljavnimi predpisi.
2. Za izpolnjevanje pogoja iz točke b) in c) drugega odstavka člena 4 Sklepa Komisije 2011/765/EU morajo centri usposabljanja izpolnjevati:
  - a) materialne pogoje:
    - ustrezen prostor, kjer se izvaja usposabljanje z zagotovljenimi minimalnimi pogoji za delo (1,5 m² delovne površine na kandidata in izvajalca, ustrezna oprema in tehnična oprema za prikaz vsebine programa usposabljanja);
    - dostop do ustreznih delovnih sredstev (vlečna vozila, signalnovarnostne in telekomunikacijske naprave, stabilne naprave električne vleke ali simulatorji, ki ta delovna sredstva nadomestijo v cilju usposabljanja), če je v teoretičnem delu usposabljanja predviden praktični pouk;
    - omogočiti mora nabavo ali uporabo strokovne literature in veljavnih predpisov v elektronski ali pisni obliki.
  - b) kadrovske pogoje:
    - izvajalec usposabljanja, ki izvaja usposabljanje iz vsebin splošnega strokovnega znanja in teoretičen del usposabljanja iz vsebin strokovnega znanja o voznih sredstvih, strokovnega znanja o infrastrukturi mora imeti najmanj srednješolsko izobrazbo 5. ravni, andragoško usposobljenost v obsegu najmanj 24 pedagoških ur in najmanj 5 let delovnih izkušenj na delovnem mestu, na katerem mora poznati tudi vsebine, ki so potrebne za delo na delovnem mestu strojevodja;
    - izvajalec usposabljanja, ki izvaja usposabljanje iz jezikovnega znanja mora imeti najmanj univerzitetno izobrazbo oz. izobrazbo 2. bolonjske ravni smeri slovenistika ali podobno in pedagoško-andragoško izobrazbo;
    - da praktično usposabljanje izvajajo vodje usposabljanja, ki imajo veljavno dovoljenje za strojevodjo in veljavno spričevalo iz vsebine usposabljanja ali za podobno progo ali vozno sredstvo ter vsaj tri leta strokovnih izkušenj pri vožnji. Kadar vodja usposabljanja nima veljavnega spričevala za ustrezno infrastrukturo ali vozno sredstvo, je pri usposabljanju prisoten strojevodja, ki ima spričevalo za tako infrastrukturo ali vozno sredstvo.
3. Za izpolnjevanje pogoja iz drugega odstavka člena 3 in točk a), d), e), f), g) in h) drugega odstavka člena 4 Sklepa Komisije 2011/765/EU morajo centri usposabljanja izdelati procese, iz katerih bo razvidno na kašen način je zagotovljena:
  - neodvisnost usposabljanj od interesov podjetja, ki je lastnik centra usposabljanja in nepristranskost do vseh udeležencev zlasti, kadar center usposabljanja izvaja usposabljanje za osebe, zaposlene v podjetju, ki je lastnik centra za usposabljanje, in druge osebe. Centri usposabljanja morajo uporabljati za osebe, zaposlene v podjetju, ki je lastnik centra usposabljanja, in za druge osebe enaka pravila;

- učinkovita vodstvena struktura, ki zagotavlja vodjem in izvajalcem usposabljanja ustrezne kvalifikacije in izkušnje za izvajanje usposabljanja;
- metodologija, ki jo nameravajo uporabljati za oblikovanje vsebine, organizacije in trajanja tečajev usposabljanja, načrtov usposabljanja in shem usposobljenosti;
- nadzorovanje in evidentiranje izvajanja dejavnosti usposabljanja, ki obsega najmanj informacije o udeležencih, vodjih usposabljanja ter številu in namenu tečajev;
- sistem za obvladovanje kakovosti (npr. ISO 9001) ali enakovredne postopke s sistemi obvladovanja kakovosti;
- upravljanje usposobljenosti, ki obsega začetno usposabljanje, ohranjanje usposobljenosti z ukrepi za ohranjanje strokovnega znanja vodij usposabljanja;
- sprotno posodabljanje metod, orodij in opreme za usposabljanje, vključno z literaturo za usposabljanje, programsko opremo za usposabljanje, dokumentov, ki jih zagotovi upravljavec infrastrukture (pravilniki, signali ali varnostnimi sistemi).

POGOJI ZA PODELITEV POOBLASTILA CENTROM PREVERJANJA IN OCENJEVALCEM

I. CENTER PREVERJANJA MORA IZPOLNJEVATI NASLEDNJE POGOJE

1. Osnovne pogoje:

- biti mora pravna ali fizična oseba, ki je registrirana za opravljanje dejavnosti v Republiki Sloveniji;
- ne sme biti v postopku stečaja, likvidacije ali prisilne poravnave v skladu z veljavnimi predpisi.

2. Materialne pogoje:

- ustrezen prostor, kjer se izvaja preverjanje teoretičnega dela usposobljenosti z zagotovljenimi minimalnimi pogoji za delo (1,5 m² delovne površine na kandidata in ocenjevalca, ustrezna tehnična oprema);
- dostop do ustreznih delovnih sredstev (vlečna vozila) za preverjanje praktičnega dela usposobljenosti.

3. Izdelati procese iz katerih bo razviden način zagotavljanja organizacije preverjanj skladno s točkami a), b), c), d) in e) člena 9 Sklepa Komisije 2011/765/EU.

4. Izdelani procesi iz katerih bo razvidno na kašen način je zagotovljeno:

- nadzorovanje in evidentiranje dejavnosti preverjanj, vključno z informacijami o udeležencih, vodjih preverjanj ter številu in namenu preverjanj;
- obvladovanje kakovosti (npr. ISO 9001) ali enakovredni postopki s sistemi obvladovanja kakovosti.

II. OCENJEVALEC MORA IZPOLNJEVATI NASLEDNJE POGOJE

1. Ocenjevalec, ki preverja znanja iz splošnega strokovnega znanja, strokovnega znanja o voznih sredstvih in strokovnega znanja o infrastrukturi mora izpolnjevati pogoje iz člena 8 Sklepa Komisije 2011/765/EU, pri čemer mora:

- a) biti usposobljen in imeti izkušnje iz predmeta preverjanja, ki ga želi opravljati;
- b) biti sposoben slušnega in govornega sporazumevanja na minimalni ravni B2 Skupnega evropskega referenčnega okvira za jezike (EFLC), ki ga je vzpostavil Svet Evrope, v jeziku preverjanja;
- c) pri preverjanju:
  - splošnega strokovnega znanja in teoretične usposobljenosti iz strokovnega znanja o voznih sredstvih in strokovnega znanja o infrastrukturi imeti najmanj srednješolsko izobrazbo 5. ravni, andragoško usposobljenost v obsegu najmanj 24 pedagoških ur in v zadnjih 10 letih najmanj 5 let delovnih izkušenj na delovnem mestu, na katerem mora poznati tudi vsebine, ki so potrebne za delo na delovnem mestu strojevodja;
  - praktičnih znanj na vlakih imeti veljavno dovoljenje za strojevodjo in veljavno spričevalo, ki obsega vsebino preverjanja ter andragoško usposobljenost v obsegu najmanj 24 pedagoških ur. Kadar nima veljavnega spričevala za ustrezno infrastrukturo ali vozno sredstvo preverjanja, mora biti pri preverjanju prisoten strojevodja, ki ima veljavno spričevalo za tako infrastrukturo ali vozno sredstvo. Imeti mora vsaj štiri leta strokovne prakse z vožnjo v obdobju, ki je največ pet let pred datumom vloge.

- d) neprestano ohranjati in nadgrajevati svojo strokovno usposobljenost v zvezi s predmeti, ki jih preverja;
  - e) biti seznanjen s shemo spričevala;
  - f) z izjavo potrditi, da bo preverjanja izvajal nepristransko in nediskriminatorno, brez vsakega pritiska in spodbud, ki bi lahko vplivali na presojo ali rezultat preverjanja ter na način opravljanja preverjanja.
2. Ocenjevalec, ki preverja jezikovno znanje mora imeti najmanj univerzitetno izobrazbo oz. izobrazbo 2. bolonjske ravni smeri slovenistika ali podobno in pedagoško-andragoško izobrazbo.

METODA USPOSABLJANJA

Zagotoviti je potrebno ustrezno ravnotežje med teoretičnim usposabljanjem (učilnica in predstavitve) in praktičnim usposabljanjem (na delovnem mestu, vožnja z in brez nadzora na tirih, ki so v času izobraževanja za izobraževalne namene zaprti).

Računalniško podprto usposabljanje je sprejemljivo za individualno učenje operativnih pravil, signalizacije itd.

Uporaba simulatorjev sicer ni predpisana, je pa lahko koristna pri usposabljanju strojevodij; simulatorji so posebej koristni pri usposabljanju za neobičajne delovne razmere ali za redko uporabljena pravila. Imajo posebno prednost, ker strojevodjem omogočajo, da se z vajo naučijo reagirati na situacije, za katere v realnosti ni možno usposabljanje. Načeloma se morajo uporabljati simulatorji zadnje generacije.

Pridobivanje znanja o progah naj bi potekalo na način, da strojevodja, ki spoznava progo, to opravi v spremstvu strojevodje, ki določeno progo pozna, na podlagi ustreznega števila voženj na tej progi in sicer podnevi in ponoči. Kot alternativo metodo je med drugim možno uporabiti video posnetke, ki prikazujejo progo z vidika strojevodje v vozniški kabini tako s frontalnega kot tudi stranskega pogleda na progo.